

Висновки. Отже, запровадження засад екологічного менеджменту на промислових підприємствах є нагальною необхідністю, оскільки:

- це вимога часу і міжнародного співробітництва;
- промисловість – є одним з найбільших забруднювачів довкілля;
- природні ресурси – вичерпні;
- раціональне використання всіх ресурсів, зменшення викидів, скидів та відходів – є вигідним як з екологічної так і з економічної точок зору.

1. Дробноход М.І. та інші. Концептуальні основи формування екологічного мислення та здібностей людини будувати гармонійні відносини з природою: [Кол. Моногр.] / М. Дробноход, Ф.В. Вольвач, С.І. Іваненко. – К.: МАУП, 2000. – 76 с.
2. Мей К. Інформаційне суспільство: Скептичний погляд / М. Войцицька (пер.). – К. - 2004. – 220 с.
3. Ekomarketynh - beneficial tool to improve the image - consumer survey [Eko-marketynh - vyhidnyu instrument polipshennya imidzhu, – opytuvannya spozhyvachiv]. available at: spekl.ua/ua/news/id/076/.
4. Екологічний менеджмент: Навч. посіб. / За ред. В.Ф. Семенова, О.Л. Михайлюк. – К.: Знання, 2006. – 366 с.
5. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку / Гахович Н.Г. // [Кіндзерський Ю.В., Якубовський М.М., Галиця І.Ю. та ін.]; за ред. к.е.н. Ю.В. Кіндзерського; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2009. – 813 с.
6. Статистичний збірник «Довкілля України», Київ 2013 р. – 234 с.
7. Інтернет-ресурси: режим доступу www.ukrstat.gov.ua.
8. Інтернет-ресурси: режим доступу [www.ecoline.ru/mc/books/emas/ ch1-11.html](http://www.ecoline.ru/mc/books/emas/ch1-11.html).

References

1. Drobnohod, Mykola, Volvach, Fedir, and Sergiy Ivanenko. *Conceptual bases of formation of ecological thinking and abilities to build a harmonious relationship with nature*. Kyiv: MAUP, 2000. Print.
2. May, Christopher. *The Information Society. A Sceptical View*. Kyiv: K.I.C., 2004. Print.
3. “Ekomarketynh - beneficial tool to improve the image - consumer survey.” Web. <spekl.ua/ua/news/id/076/>.
4. Semenov, Vasil, and Olena Mykhailiuk. *Environmental Management*. Kyiv: Znannia, 2006. Print.
5. Gahovych, Natalya. *Potential national industry objectives and mechanisms for effective development*. Kyiv: Institute of Economics and Forecasting, 2006. Print.
6. *Statistical Yearbook "Environment of Ukraine"*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine, 2013. Print.
7. Web. <www.ukrstat.gov.ua>.
8. Web. <[www.ecoline.ru/mc/books/emas/ ch1-11.html](http://www.ecoline.ru/mc/books/emas/ch1-11.html)>.

Рецензенти:

Полянська А.С. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу;

Криховецька З.М. – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

УДК 658.5.012

ББК 65.290-2

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
НА ОСНОВІ КОНТРОЛІНГУ**

Гаврилюк Н.М.

Національний транспортний університет,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра економіки,
01001, м. Київ, вул. Суворова, 1, к. 313,
тел.: 380966927926,
e-mail: nadiyka-gavriljuk2012@mail.ru

Анотація. У статті узагальнено теоретичні основи логістичного управління та обґрунтовано вагомість впровадження контролінгу. На основі досліджень інтеграції функцій логістики та контролінгу розроблено змістову модель логістичного контролінгу в управлінні діяльністю підприємства. Розвиток та впровадження моделі дасть змогу зменшити витрати, підвищити рівень конкурентоспроможності та дохідності підприємства.

Ключові слова: логістика, контролінг, логістична діяльність, логістичне управління, логістичні процеси, логістичний контролінг, змістова модель логістичного контролінгу.

Gavrylyuk N.M.

THEORETICAL ASPECTS OF LOGISTICS ENTERPRISE MANAGEMENT BASED ON CONTROLLING

National transport university,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of economics,
Suvorova str., 1/ 313, Kyiv,
01001, Ukraine,
tel.: 380966927926,
e-mail: nadiyka-gavriljuk2012@mail.ru

Annotation. The article summarizes theoretical foundations of logistics management and the importance of implementation of reasonable controlling. Based on the studies of integration of logistics functions and controlling there was developed the semantic model of logistic controlling in the company management. Development and implementation of the model will help in reducing costs, increasing competitiveness and profitability of the company.

Keywords: logistics, controlling, logistics activities, logistics management, logistics processes, logistics controlling, semantic model of logistic controlling.

Вступ. Економіка України за останні роки фактично доведена до дефолту. «Відірваність» української економіки від світової з кожним роком вражає своїми масштабами. Глибока криза, нестабільність політичної та соціально-економічної ситуації в країні негативно впливає на стан підприємств всіх галузей економіки. Для досягнення, утримання та розширення своїх конкурентних позицій на ринку підприємства повинні мобільно й адекватно реагувати на всі зміни, які відбуваються навколо та запроваджувати новітні методи управління, які б забезпечували сталий інноваційний розвиток підприємства.

Останнім часом особливої актуальності набуває питання пошуку та впровадження найбільш дієвих способів та інструментів управлінського впливу, зокрема дослідження та впровадження в практику управління підприємством контролінгу, що спрямований на координацію управлінської системи та підтримку ефективного функціонування підприємства. Широкий і спектр задач, які розв'язуються за допомогою логістики, що є невід'ємною складовою управління підприємством у будь-якій галузі економіки. Проблема ефективного логістичного управління потребує нових науково обґрунтованих шляхів, методів та інструментів, а також дієвої системи аналізу, оцінки та контролю логістичної діяльності підприємства.

Комплексна інтеграція логістики та контролінгу, що досліджували науковці Малярець Л.М. і Матвієнко-Біляєва Г.Л. [1], Поліщук Н.В. [2], Крикавський Є.В. [3] та інші має значні резерви оптимізації логістичних процесів, допоможе в досягненні цілей та дозволить уникнути несподіванок і своєчасно включити «червоне світло».

Комплексні розробки науковців щодо логістичного управління підприємством на основі контролінгу мають фрагментарний характер. Тому особливої уваги набуває

проблематика дослідження теоретичних, практичних і методичних аспектів логістичного контролінгу.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення теоретичних аспектів, формування та обґрунтування змістової моделі логістичного контролінгу для забезпечення управління логістичними процесами і подальшої адаптації та впровадження в управління логістичною системою на українських підприємствах.

Результати. Організація логістики на підприємствах, у логістичних системах, логістичних ланцюгах поставок є істотним чинником організаційного забезпечення ефективного логістичного управління як у вузькому розумінні (управління переміщеннями матеріальних ресурсів), так і в широкому розумінні як сутність управління підприємством, філософія управління. Зростання значення організації логістики в ефективності логістичного управління відбувалося у безпосередньому зв'язку із масштабами поширення концепції логістики на процеси та сфери діяльності підприємства [3, с. 365].

Логістичне управління підприємством полягає в управлінні матеріальними і супутніми потоками з метою максимального задоволення вимог споживачів, мінімізації витрат і узгодження інтересів всіх учасників товароруку [4, с. 47]. Логістичне управління дозволяє за рахунок оптимізації поточкових процесів і раніше не задіяних резервів в значному ступені знизити витрати на виробництво й розподілення продукції [5, с. 5].

Дослідник Стефан Абт пропонує таку структуру сфери логістичного управління на підприємстві (рис. 1):

Рис. 1. Сфери логістичного управління на підприємстві [6, с. 34]

Предметом логістичного управління виступають всі логістичні процеси, пов'язані із зміною параметрів розміщення, часу, форми матеріальних, інформаційних і фінансових потоків на підприємствах [3, с. 55]. Оптимізація логістичних процесів обумовлює підвищення ефективності управління підприємством на основі логістичного контролінгу. Сутність контролінгу в логістичній площині ідентифікована наступним чином (рис. 2).

З поданої схеми можна виокремити результати позитивної інтеграції функцій логістики і контролінгу, які системно доповнюють одна одну, а саме:

- системна координація логістичних процесів на рівні управління (планування, контролювання, регулювання) та реалізації (просторово-часове переміщення засобів);
- формування синергічного ефекту за рахунок прийняття та реалізації оптимальних управлінських рішень;

- оптимальне вирішення залежностей «trade of» у сфері управління та реалізації логістичних процесів;
- формування оптимальної структури та змісту господарських процесів на основі реінжинірингу управлінських і логістичних процесів.

Рис. 2. Функції логістики та контролінгу в управлінні господарськими процесами [3, с. 487].

На основі досліджень інтеграції функцій логістики та контролінгу розроблено змістову модель логістичного контролінгу в управлінні діяльністю підприємства (рис. 3). Змістова модель складається з трьох блоків: блок контролінгу в управлінні діяльністю підприємства, блок логістичного управління, які формують блок логістичного контролінгу.

Блок контролінгу в управлінні діяльністю підприємства базується на застосуванні інструментарію стратегічного та оперативного управління. Стратегічний контролінг забезпечує ефективне стратегічне управління, яке покликане до відстежування намічених цілі розвитку та досягнення довгострокової стійкої переваги перед конкурентами.

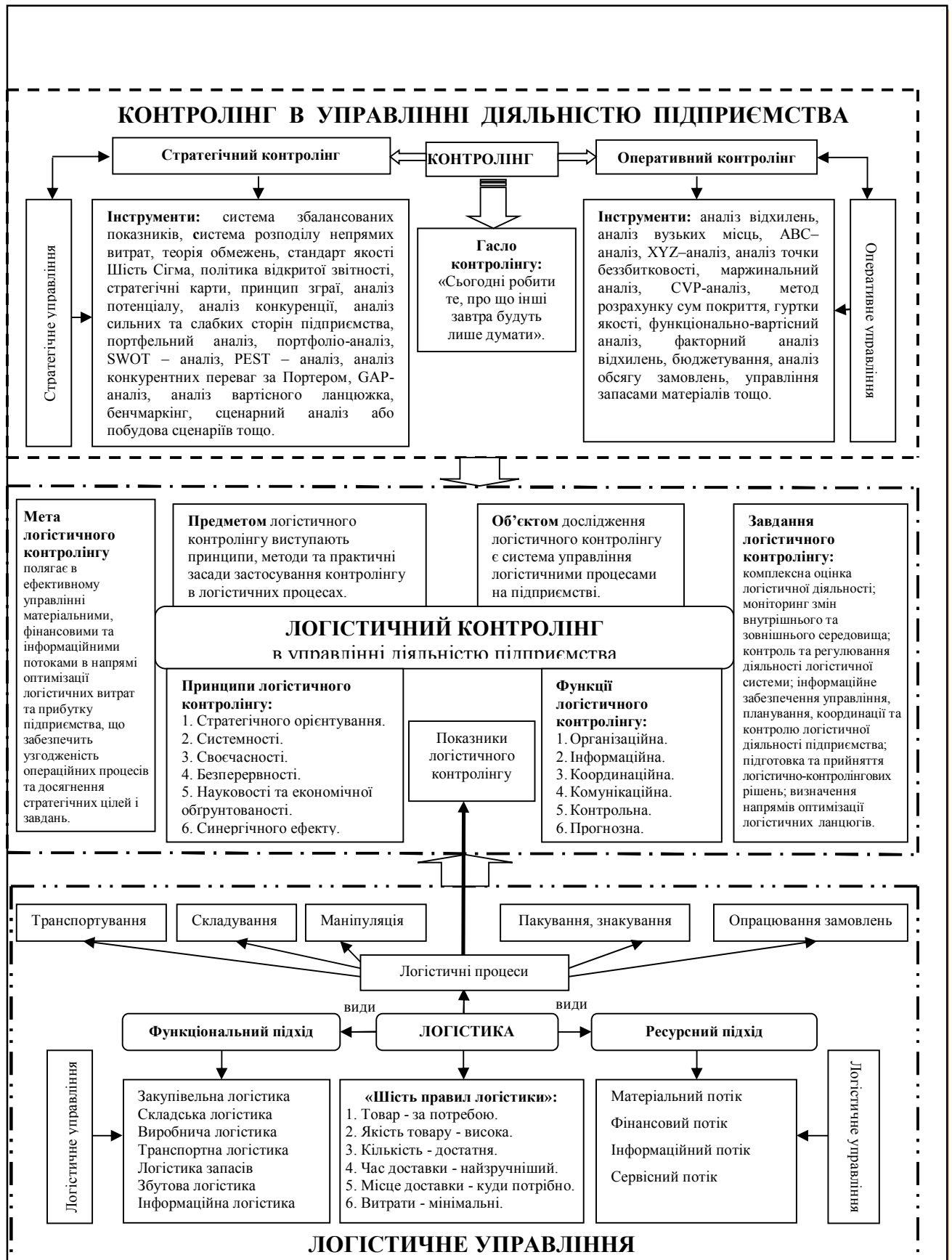

Рис. 3. Змістова модель логістичного контролінгу в управлінні діяльністю підприємства.

Сучасний інструментарій стратегічного контролінгу допомагає акумулювати актуальні дані про зміни навколишнього середовища та процеси функціонування підприємства у ньому, тобто він виконує роль індикатора виникнення стратегічних «вузьких місць» економічного росту у майбутньому і створення технологій їх подолання для вирішення управлінських завдань [7, с. 86]. Між стратегічним та оперативним контролінгом існує тісний взаємозв'язок. Інструментарій оперативного контролінгу покликаний забезпечити ефективність окремих кроків у загальній меті функціонування з метою найбільш раннього знаходження майбутніх «вузьких місць».

Основою блоку логістичного управління є логістичні процеси: транспортування, складування, маніпуляції, пакування, знакування, опрацювання замовлень тощо, які в свою чергу складаються з логістичних операцій в різних логістичних потоках. Логістичне управління як циклічний процес потребує розгляду з позиції двох підходів до класифікації видів логістичної діяльності: функціонального та ресурсного, які детально проаналізовані вище і є основою для управління логістичною діяльністю підприємства. Отже, головним завданням логістичного управління є забезпечення системи дій та рішень пов'язаних з формуванням оптимального співвідношення матеріальних, фінансових, інформаційних та сервісних потоків, які тісно переплітаються в сімох найрозповсюдженіших видах логістики – закупівельній, транспортній, складській, логістиці запасів, виробничій, збутовій та інформаційній. Вчені вважають, що кінцева мета логістичної діяльності досягається тоді, коли виконуються «Шість правил логістики» [8, с. 18].

Інтегрований блок логістичного контролінгу конкретизує його зміст та виділяє основні елементи: об'єкт, предмет, мета, завдання, функції, принципи. Суть логістичного контролінгу як інструменту управління підприємством, полягає в адаптації системи контролінгу до управління логістичними процесами на основі постійного моніторингу показників діяльності логістичної системи.

Висновки. Аналіз та узагальнення теоретичних основ логістики та контролінгу дозволили обґрунтувати основні елементи змістової моделі логістичного контролінгу, розвиток та впровадження якої дасть змогу зменшити витрати, підвищити рівень конкурентоспроможності та дохідності підприємства. Реалізація ідеї логістичного контролінгу може бути багатоваріантною і залежить від концептуального вирішення моніторингу відхилень показників та прийняття коригуючих рішень. Тому перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на розробку системи логістично-контролінгових показників, а також концептуальної схеми управління логістичними процесами на основі контролінгу.

1. Малярець Л. М. Формалізація задач у контролінгу логістичної діяльності підприємства: монографія / Л. М. Малярець, Г. Л. Матвієнко-Біляєва. – Харків: Вид-во ХНЕУ, 2010. – 227 с.
2. Поліщук Н. В. Інтеграція цілей логістики і контролінгу в ієрархії цілей менеджменту / Н. В. Поліщук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2001. – №416. – С. 319-323.
3. Крикавський Є. В. Логістика. Для економістів: підручник / Є. В. Крикавський. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 448 с.
4. Ткачова А. В. Управління логістичною діяльністю промислових підприємств: монографія / А. В. Ткачова, Т. О. Загорна. – Донецьк: Видавництво «Ноулідж» (донецьке відділення), 2012. – 260 с.
5. Моделі і методи логістичного управління суб'єктами господарювання й економікою регіону: монографія / Р. Р. Ларіна, О. Г. Череп, І. Ю. Грішин, А. О. Ілаєва. – Сімферополь: ВД «АРІАЛ», 2011. – 234 с.
6. Stefan A. Zarzadzanie logistyczne w przedsiebiorstwie / Abt Stefan. – Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 1998. – 366 s.
7. Лозовицький Д. С. Контролінг: [навч. посіб.] / Д. С. Лозовицький. – Львів: ЛьВДУВС, 2012. – 240 с.
8. Кальченко А. Г. Логістика: підручник / А. Г. Кальченко. – К.: ХНЕУ, 2003. – 284 с.

References

1. Malyarets, L., and G. Matvienko-Belyaeva. *Formalizing problem sincontrolling ofthe logistics enterprise*. Kharkov: KHNEU Publ., 2010. Print.
2. Polishchuk, N. "The integration of logistics goals and objectives in the hierarchy of controlling management." *Proceedings of the National University "Lviv Polytechnics"* 416 (2001): 319–323. Print.
3. Krykavsky, E. *Logistics. For economists' tutorial*. Lviv: Publishing House of the National University "Lviv Polytechnics", 2004. Print.
4. Tkachev, A., and T. Zagorna. *Managing the logistics industry activities*. Donetsk: Publisher "Noulidzh" (Donetsk branch), 2012. Print.
5. Larina, Rena, et al. *Models and methods of logistics management entities and economics of the region*. Simferopol: ID "ARIAL", 2011. Print.
6. Stefan, Abt. *Logistics management companies*. Warsaw: Polish Economic Publishing House, 1998. Print.
7. Lozovytsky, D. *Controlling*. Lviv: LvDUVS Publ., 2012. Print.
8. Kalchenko, A. *Logistics*. Kyiv: KNEU Publ., 2003. Print.

Рецензенти:

Кінаш І.П. – доктор економічних наук, доцент кафедри менеджменту та адміністрування Інституту економіки та управління, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу;

Криховецька З.М. – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.

УДК 336.67

ББК 65.9 (4 УКР)

Кропельницька С.О., Борушок І.І.

ПРОГНОЗУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ НИМ

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,
тел.: 0342752351,
e-mail: inst@pu.if.ua

Анотація. Стаття спрямована на дослідження теоретичних аспектів визначення прибутку та пошуку шляхів удосконалення управління ним на підприємстві з сезонним характером попиту на продукцію. У дослідженні використані методи логічного аналізу, системного підходу, фінансового аналізу, методи прогнозування та моделювання. Наукова новизна дослідження полягає в удосконаленні методичних підходів до оптимізації прибутку шляхом прогнозу його динаміки. Методика базується на побудові рівняння тренду, розрахунку індексів сезонності та інтервальних прогнозів для врахування впливу випадкових факторів і дає змогу на практиці прогнозувати динаміку прибутку підприємства з урахуванням відповідних особливостей його діяльності.

Ключові слова: прибуток, управління прибутком, прогнозування прибутку, рівень прибутку, динаміка прибутку.

Kropelnytska S. O. , Borushok I. I.

PREDICTION OF ENTERPRISE INCOME AS AN ELEMENT OF MANAGEMENT MODEL

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of finance,